

Hertil kom et nyt krav om, at kun kurser, hvor mindst halvdelen af deltagerne er kortuddannede, indgår i tilskudsberegningen.

Fra den 1. januar 2000 blev daghøjskolerne omfattet af finansieringsomlægningen for aktiverede i uddannelsesstilbud, jf. lov nr. 1125 af 29. december 1999. I forbindelse hermed blev der i refusionsloven fastlagt en overgangsordning, der skulle sikre, at AF og kommunerne fortsat gjorde brug af daghøjskolerne i aktivering. Overgangsordningen nedtrappes og vil være helt afviklet i 2005.

Endelig fik daghøjskolerne med lov nr. 489 af 31. maj 2000 ændret deres formål, så det ud over de hidtidige tilbud, hvis hovedsigte er folkeoplysning, også omfatter forberedende voksenundervisning (FVU) og kombinationsforløb mellem de folkeoplysende tilbud og FVU.

Resultatet af disse mange ændringer er, at lov om daghøjskoler m.v. bærer præg af lappeløsninger og en voldsom central detaljstyring, der står i modsætning til skoleformens aktivitetsomfang og den delte finansiering, og hvor der ikke er sammenhæng mellem finansiering og styring. Med forslaget tilsigtes en betydelig regelforenkling i forbindelse med en samling af styring og finansiering hos kommunerne.

Et andet resultat af ændringerne har været, at finansieringen af daghøjskolerne reelt er blevet ændret grundlæggende. Så sent som i 1999 var finansieringen af de offentlige tilskud, når der ses bort fra det kommunale grundtilskud, fuldt ud statslig. Den statslige finansiering omfattede alle kategorier af deltagere, herunder aktiverede. Med finansieringsomlægningen i 2000 blev den største del af statens hidtidige bevilning overført til AF og kommunerne, jf. dog den ovenfor nævnte overgangsordning. Siden er det statslige engagement faldet yderligere, og i 2002 vil den kommunale finansiering, der tilmed omfatter grundtilskuddet, klart overstige Undervisningsministeriets driftstilskud. Det findes derfor naturligt at tage den fulde konsekvens af denne udvikling ved at overføre daghøjskolerne helt til det kommunale område.

Lovforslagets indhold for daghøjskoleområdet

Hovedhjørnestenen i daghøjskoleleden af lovforslaget er en overflytning af daghøjskolerne fra blandt statslig og kommunal finansiering til rent kommunalt regi. Denne overflytning foreslås gennemført ved ophævelse af lov om daghøjskoler m.v. og indsættelse af et daghøjskoleafsnit i lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven). Bortset fra Folkeuniversitetet, hvortil

staten yder tilskud, omfatter folkeoplysningsloven den folkeoplysende undervisning og det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, der gennemføres med kommunalt tilskud og for foreningsarbejdets vedkommende i begrænset omfang amtskommunalt tilskud. Da daghøjskolerens opgave vil være at give folkeoplysende eller beskæftigelsesfremmende tilbud, og da finansieringen vil være kommunal og amtskommunal, er det naturligt at overflytte daghøjskolerne til folkeoplysningsloven.

På tre punkter er der imidlertid afgørende forskel mellem den folkeoplysende voksenundervisning og daghøjskolevirksomheden.

For det første vil der ikke være en fri etableringsret for daghøjskoler. Det vil fortsat være sådan, at det vil være frivilligt for en kommunalbestyrelse, om den vil støtte en daghøjskole.

For det andet vil der ikke i loven blive fastsat regler om, hvordan den kommunale støtte skal ydes. Den enkelte kommunalbestyrelse skal selv træffe beslutning om, hvorvidt og hvorledes støtte til en daghøjskole skal gives, herunder om støtte skal gives som grundtilskud og/eller som aktivitetsbestemt driftstilskud, eller om støtten skal ydes på en anden måde.

For det tredje vil der fortsat blive stillet krav om, at daghøjskoler, der modtager tilskud efter folkeoplysningsloven, skal være organiseret som uafhængige, selvejende institutioner og ikke være organiseret som foreninger. Det vil herudover blive stillet som betingelse for at kunne yde tilskud efter loven, at bestyrelsen skal opfylde de almindelige krav til habilitet, der gælder for folkeoplysende foreninger m.v., og at tilskud alene må anvendes til beskæftigelsesfremmende eller folkeoplysende virksomhed. Endvidere skal eventuelt overskydende midler ved ophør anvendes til beskæftigelsesfremmende eller folkeoplysende formål efter kommunalbestyrelsens eller amtsrådets godkendelse, ligesom en kommunalbestyrelse eller et amtsråd skal føre tilsyn med, om tilskudsbetingelserne overholdes.

Herudover vil kommunalbestyrelsen eller amtsrådet kunne stille yderligere betingelser for at yde tilskud, f.eks. om at ansatte skal følge regler om løn- og ansættelsesvilkår, som er fastsat eller aftalt af kommunalbestyrelsen eller amtsrådet.

I forbindelse med overflytningen til kommunerne indtræder hjemstedskommunen i Undervisningsministeriets rettigheder og forpligtelser over for den enkelte skole vedrørende tilskud, der er ydet i henhold til lov om daghøjskoler m.v. for 2002.

Endvidere betyder forslaget om ophævelse af daghøjskoleloven, at de hidtil lovfæstede krav til daghøj-